

A mezőgazdasági őstermelő az átalányadózást akkor alkalmazhatja, ha az e tevékenységéből származó bevétele az adóévben az éves minimálbér tízszeresét, azaz 32 016 000 forintot nem haladja meg. Az átalányadózást az adóévben a teljes őstermelői tevékenységre kell alkalmazni.

2.3.2. Az átalányban megállapított jövedelem kiszámítása, adómentesség

A mezőgazdasági őstermelő a jövedelmet a bevételből a **90 százalék költséghányad levonásával állapítja meg.**⁴⁴

Adómentes az átalányadózó őstermelő őstermelői jövedelmének az éves minimálbér felét, azaz 1 600 800 forintot meg nem haladó része.⁴⁵ Ez a szabály a bevételre átszámolva azt jelenti, hogy az átalányadózó mezőgazdasági őstermelőnek az éves minimálbér ötszörösét, azaz 16 008 000 forintot meg nem haladó bevétele mentes az adó alól.

2.3.3. Adóelőleg-megállapítás

Az őstermelőnek negyedévente kell megállapítania az adóelőleg-alapját.

Nem kell azonban adóelőleg-alapot megállapítani az átalányadózó őstermelőnek a bevételből addig, amíg az átalányadózó őstermelő őstermelői bevétele alapján megállapított adóelőleg-alapja az adóév elejétől összesítve az adóévben nem több, mint az éves minimálbér fele.

Ha az őstermelői bevétel ezt az értékhatárt meghaladta, akkor az adóelőleget csak a felesleges rész után kell megfizetni.⁴⁶

Az összevont adóalap csökkenthető – a törvényi feltételek teljesülésekor – a négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményével, a 25 év alatti fiatalok kedvezménye, a 30 év alatti anyák kedvezménye, a személyi kedvezmény, az első házasság kedvezménye, illetve a családi kedvezmény összegével.

Az így megállapított összeg után kell az őstermelőnek megfizetnie a 15 százalékos mértékű adóelőleget, a negyedévet követő hónap 12-éig. Az adóelőleget a magánszemélynek mindaddig nem kell megfizetnie, amíg a fizetendő összeg nem haladja meg a 10 ezer forintot.

A tételes költségelszámolást vagy a 10 százalék költséghányadot alkalmazó mezőgazdasági őstermelő a megállapított adót tovább csökkentheti az őstermelői adókedvezmény összegével.

2.3.4. Bevallási szabályok

⁴⁴ Szja tv. 53. § (1) bekezdés e) pont.

⁴⁵ Szja tv. 1. számú melléklet 4.26 pont. Az éves minimálbér az év első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenkétszerese. A havi minimálbér összege 2024. január 1-jén 266 800 forint.

⁴⁶ Szja tv. 46. § (4) bekezdés b) pont.

Ha az átalányadózó őstermelő **adóévi bevétele nem haladja meg az éves minimálbér ötszörösét**, akkor az abból **megállapított jövedelme adómentes, ugyanakkor a bevételét és az abból megállapított jövedelmét be kell vallani**, mert csak így állapítható meg, hogy a jövedelme adómentes.

A NAV az őstermelőknek is elkészíti az adóbevallási tervezetet a kifizetők által megadott adatok alapulvételével⁴⁷. Az őstermelő választása szerint az adóbevallási tervezet javításával, kiegészítésével és elfogadásával vagy az 'SZJA – 2024-re vonatkozóan a 24SZJA – nyomtatvány benyújtásával tehet eleget a bevallási kötelezettségének.⁴⁸ A 2024. évi bevallás benyújtási határideje 2025. május 20-a.⁴⁹

Példa az átalányadózó mezőgazdasági őstermelő jövedelmének adózására.

Éves bevétel	1 000 000 Ft	10 000 000 Ft	20 000 000 Ft
Jövedelem-számítás	nem kell jövedelmet számolni	$10\,000\,000 \cdot 0,1 = 1\,000\,000$ Ft	$20\,000\,000 \cdot 0,1 = 2\,000\,000$ Ft
Adóelőleg-fizetési kötelezettség	nincs	nincs	$(2\,000\,000 - 1\,600\,800) \cdot 15\% = 59\,880$ Ft
Adóbevallási kötelezettség	nincs	van	van

2.3.5. Nyilvántartás⁵⁰

A mezőgazdasági őstermelőnek **alapnyilvántartást** kell vezetnie. Alapnyilvántartás a

- naplófőkönyv,
- a pénztárkönyv,
- a bevételi és költségnyilvántartás, valamint
- a bevételi nyilvántartás, továbbá
- az értékesítési betétlap.

Az alapnyilvántartás típusát a magánszemély adóévenként határozza meg, és e választását az adóévben saját elhatározásból később sem változtathatja meg.

Az őstermelő az alapnyilvántartás vezetésének kötelezettségét – választása szerint – bevételi nyilvántartás⁵¹ vezetésével teljesítheti, ha az adóévben átalányadózást alkalmaz, valamint az

⁴⁷ Szja tv. 12/B. §.

⁴⁸ Szja tv. 12/C. § (7) bekezdés és 12/D. § a) pont.

⁴⁹ Art. 2. számú melléklet I/B. fejezet 2.2. pont.

⁵⁰ Szja tv. 5. számú melléklet.

⁵¹ Az Szja tv. 5. számú melléklet I/5. 5.2. alpontja tartalmazza a bevételi nyilvántartás minimális tartalmi elemeit.